

& erga Parentes reverentia, & obedientia, ad fe unum totum Patris rapuerant affectum. Item illum Isaac, more miraculoso, & secundum repromissionem natum, Christi progenitorem; orbis risum, Hanc talem ac tantam prolem tollere jubetur Abrahamus, ut eam Deo liter; Offeres eum in holocaustum. Ardium sane preceptum. Itane Pater ipse poterit manu ipsa sua tantum filium trucidare, arrepto gladio? Hoc non Patris, sed carnificis proprium est. In holocaustum offerre jubetur, ut nec corpus, nec pars ulla corporis Patri relinquatur, sed totus Isaac in cineres redigatur, & quasi annihilatur. Vide remotionis pondus; (ait opportunè Origenes Homil. 8. in Genesim) charis, ac dulcibus appellationibus iterum, ac sæpe repetitis paterni suscitatur affectus, ut amoris evigilante memoria ad immolandum filium paterna dextera retardaretur, & ut adversus fidem animi tota carnis malitia repugnaret.

Difficilia omnia superavit, devoravit opus retardantia.

Genes. 22.

S. Zeno.

Abrahamus quia in ipso immolationis initio se fortiter gessit, felicissimum rei exitum habuit, & coronam donavit.

illum, atque dextrâ elevatâ ictum vibrat ad filii jugulam amputandum. Penè jam per collum pueri immiserat gladium, ut loquitur Sanctus Chrysofostomus Homil. 47. cum ecce ex insperato Angelus Domini ciamat de caelo, & iubet filii cædem, quam subit aries ab Angelo adductus, qui Christi immolandi in eo ipso monte figura fuit. Cernis felicissimum rei exitum? Certè ex bono principio non nisi bonus exitus. Sed illa præsertim Dei verba ad Abrahamum signantur: *Quia fecisti hanc rem, & non peperisti filio tuo unigenito propter me, benedicam tibi, &c.* Quid hoc? Filii cædes inhibetur, vivusque ipse perstat, & fecisse rem totam, nec filio pepercisse, dicitur Abrahamus? Ita planè. Dominus laudat justum, quasi sacrificio re ipsa consummato; inquit Chrysofostomus Homil. 47. in Genesim. Consummatum sacrificium appellat, quod nondum fuerat peractum: non enim filius mactatus, sed superstes servatus. Sed quid mirum, cum consummatum appelletur, quod tam felicissimum habuit principium? Nam probum rei initium non solum dimidium totius, sed maxima, sed potissima, sed tota operis pars est, cui omnia insunt, & à quo pendent omnia. Vidisti Patriarcham vel ab ipso operis initio gladium ferentem? Illum planè vidisti tunc etiam victrici coronam donatam. Ut enim bellissimè Chrysofostomus Homil. 3. in Epist. 1. ad Corinthios; *Ille stabat non coronam tenens, sed ensam quavis coronam splendidiorem.* Et infra illum describit, *ense magis, quam diademate coronatum.* Quasi jam fecisset, quasi jam filium jugulasset, quasi jam opus perfectissimè consummasset; quia in ipso initio se fortiter gessit. Tanta inest bono principio dignitas, & potestas.

890 Huc spectat illud Apocal. 6. v. 2. spectrum à Joanne visum. *Et vidi, & ecce equus albus, & qui sedebat super illum, habebat arcum, & data est ei corona, & exivit vincens ut vinceret.* Sanctus Bruno Sermone 3. de Martyribus, putat in equo albo designari Sanctorum Martyrum exercitum, in quibus Salvator noster sedet, & per quos præliatur. Per arcum & sagittas adumbrari reor publicam ipsorum Martyrum confessionem vel prædicationem in fidei causa. Corona autem est victoriae symbolum, quæ Christo dicitur imposita, dum Martyribus ipsis imponitur, quia eorum est propugnator cui triumphus debetur. Ut enim Sanctus Cyprianus in Epistola 9. *Ipsæ lucrat in nobis, ipse congregatur, ipse coronatur pariter & coronatur.* Cæterum quorsum ante victoriam, vel in ipso belli initio, corona, quæ non nisi post reportatum triumphum dari solet? Sanè ad martyrii pugnam exibat generosus ille equitatus. Et quia primo in congressu, sive certaminis principio adeo se fortiter gerunt, ac rem totam strenui impavidique aggrediuntur, coronam statim donantur, & exeunt vincentes, ut vincant. Ex bono enim rei principio optimum boni exitus sumitur auspiciis; & qui benè incepit, triumphali est coronam dignus, vel in ipso concertationis exordio. Hoc illud esse videtur, quod Sanctus Cyprianus Epist. 25. in Martyribus designatis commendat. *Vos surgentes belli impetus primos immobili robore, atque inconcussa stabilitate fregistis: inde initia pugnandi orta sunt, inde vincendi auspicia coperunt.*

Apoc. 6. 2.

S. Bruno.

Martyres quia in ipso operis initio se fortiter gerunt, coronam donantur in ipso operis principio.

S. Cyprian.

S. Cyprian.

891 Initiaturi suum certamen martyrii tres illi

Tres pueri Hebraei apud Babylonios, quia benè certaminem aggrediuntur, trophaea absolunt in ipso operis initio.

Auson. S. Chrysofost.

Apoc. 6. 2.

illi pueri Hebraei apud Babylonios, sic Regem alloquuntur Daniel 4. v. 17. *Ecce Deus noster, quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, & de manibus tuis, à Rex, liberare. Quòd si noluerit, novum sit tibi, Rex, quia Deos tuos non colimus, & statuam auream, quam crexisti, non adoramus.* Cernis, quo infracto, impavidoque pectore certamen aggrediuntur? Vides intrepidum ingentis facinoris initium? Certè tibi promittas futurum rei exitum felicissimum. *Pro toto enim est prima pars operis, ut aiebat Ausonius.* Audi Chrysofostomum in Orat. 3. de Precibus. *Hic eis totum trophaeum absolutum est, & simul atque in caminum coniecti sunt, imposita corona, & ab illis verbis texti cepta, etiam ante rerum eventum, quæ ad Regem ducti in medio protulere: Ecce Deus noster, &c.* In ipso operis initio totum trophaeum absolutum esse ait, & coronam impositam, etiam ante rerum eventum. Et quidem rectissimè: nam qui benè incipit, in ipso rei exordio potest coronari, cum maximam, cum potissimam, cum difficillimam operis partem, cui reliquæ insunt, fortiter & feliciter fuerit aggressus. *Data est ei corona, & exivit vincens, ut vinceret.*

SECTIO XXX.

Christus ex Paterno, Maternoque corde procedens, in nobis non nisi cor amat, in corde quiescit, & retinetur.

Christus à corde Patris procedens, in cor Virginis descendit. Richard.

S. Paschas.

Deus dicitur cordis Deus.

Agapite. Corvis curia, & p...

radis ubi Deus gloriatus apparet. D. Marc. Heremita in Opusculo de Paradiso, & lege spiritali: *Ad cor tuum converte animu & reperies ibi paradysum.* Deum, qui cor nostrum tanquam caelum sibi elegit ad requiescendū, & regnatur non incomitatus, sed Angelicis spiritibus stipatus, & gratiarum ubertate: *in corde quippe, ut loquitur D. Macarius Homilia 43. recipiuntur omnia: ibi Deus, ibi Angeli, ibi via & regnum, ibi caelestes urbes, ibi thesauri gratia.* Hinc apud Zachariam cap. 2. 5. illud habes: *Et gloria ero in medio ejus, Ecclesiae nempe. Ubi medium sumitur pro corde, quia in medio corporis repositum. Pro gloria est Hebraicè cabod, quod significat non solum gloriam, & honorem, sed animam ipsam, cujus præcipua sedes est cor; imò & linguam, & substantiam, atque divitias, rerumque omnium abundantiam. Sicut enim summorum Regum curiæ, Principis ob præsentiam, gloriosæ sunt, & honoratæ, ac rerum omnium felicitate referentissimæ; sic cor hominis iusti, ob Dei præsentiam inhabitantis in eo, uti in curia, & caelesti regno, omnimodâ abundat gloria, honore, felicitate. Verè ibi gloria Dei, & gloriosus apparet Deus; nam ibi tanquam lingua ad cor loquitur, & in corde residet quasi anima in habitaculo suo. Ibi glorificatur, suosque glorificat, ut exponit rectè Dionys. Carthusianus: *Glorificabor per lauræ cultum, eroque eis in gloriam, corda ipsorum laurificando, & ipsos magnificè exaltando.**

S. Macar.

Zach. 2. 5.

1103

894 Hinc optima illa offerendi ratio, cum cor nostrum Deo ante omnia offerimus, ut deinde reliqua suum pretium habeant, & honorem. Exod. 25. v. 1. jubens Deus, sibi ut offerant necessaria ad Tabernaculi fabricam; aurum, argentum, æs, hyacinthum, purpuram, byssum, ligna, oleum, aromata, gemmaeque pretiosas; monet in primis Moysem: *Loquere filiis Israel, ut tollant mihi primitias, ab omni homine, qui offeret ultroneus, accipietis eas.* Ex Hebræo efferas: *Qui sponte offeret cor suum.* Cajetanus verò: *Qui sponte volet ipse, cor ejus accipietis.* Quasi dicat: Cor in primis offerendum, & accipiendum; nam qui Deo cor non offert, nihil offert, tametsi pretiosa quæque largiatur. Similiter c. 35. 5. *Separate apud vos primitias Domino. Omnis voluntarius, & prono animo offerat eas Domino, aurum & argentum & æs, &c.* Origenes Hom. 13. in Exod. sic legit: *Sumite à vobis ipsis redemptionem Domino: omnis qui concepit corde, offerat initia Domino, aurum, argentum, æramentum, &c.* Quod latè explicat tropologicè, expendens Deum non aurum quærere, & argentum materiale, sed aurum & argentum cordis, sine quo externa hæc nullius apud Deum sunt pretii. Non vult Moyses (ait Origenes) ut aliquid offeras Deo, quod extra te est, à vobis ipsis, inquit, sumite, & initia offerite Domino, prout unusquisque concepit corde. *Aurum jubetur & argentum deferri, & cætera materiae; quomodo possum hoc ego de me ipso offerre? Numquid intra me aurum nascitur, & argentum, & cætera, que jubentur? Fusè expendit, aurum nostri cordis, fidem cordis nostri esse; argentum verò sermonem confessionis; æs autem, fortitudinem cordis, & constantiam. Certè nisi quis Deo in primis offerat pretiosa quæque sui cordis, cætera contemnit Deus, quasi nihil offerat: illa præsertim amat, quæ cordi sunt nobis, si ne quibus reliqua minimè grata sunt.*

Cor Deo in primis offerendum.

Exod. 25. 1.

Exod. 35. 5.

Aurum & argentum cordis Deus querit. Origen.